

N:o 222.

Ank. till Riksd. kansli den 24 maj 1909 kl. 11 f. m.

*Memorial, med förslag till de återstående stadgandena i
det nya reglementet för riksgäldskontoret.*

(R. A.)

Statsutskottet får härmed öfverlämna förslag till de återstående stadgandena i det nya reglementet för riksgäldskontoret, hvilka stadganden afse: under innevarande Riksdag på riksgäldskontoret anvisade utgifter; aflöningen för justitieombudsmannen och den hos honom anställda kansli- och vaktbetjäningen; samt riksgäldskontorets upplåning.

De föreslagna §§ 41—56, 65 och 66 grunda sig på Riksdagens beslut i anledning af utskottets utlåtanden och memorial n:is 21, 23, 24, 35, 38, 40, 96, 120, 134, 137, 159, 164, 187, 195, 196, 198 och 220.

I den föreslagna § 82, angående riksgäldskontorets upplåning, har införts det lånebemyndigande, som bör lämnas riksgäldskontoret i följd af Riksdagens bifall till utskottets hemställan i memorialet n:o 220.

I samma paragraf har med afseende å stadgandet om användningen af medel, som ingå till den för samtliga statslånen gemensamma amorteringsfonden, införts en hänvisning till de bestämmelser i detta hänseende, som i följd af Riksdagens bifall till utskottets memorial n:o 201 förekomma på annat ställe i det nya reglementet.

Slutligen har ur § 82 utslutits det sista stycket, innehållande åläggande för fullmäktige att, om nya statsobligationer blifva i svenskt mynt för-

skrifna eller deras belopp varder i svenskt mynt evalveradt, söka utverka att dessa obligationer tillhörande kuponger må inlösas i landtränterierna och mottagas i uppbörden. Med afseende härå hafva fullmäktige i en den 14 sistlidne april till utskottet aflåten skrifvelse anført följande:

»Med anledning af ifrågavarande föreskrift, som sedan mer än trettio år tillbaka varit intagen i riksgäldskontorets reglemente, hafva fullmäktige tid efter annan i sammanhang med upptagandet af nya statslån hos Kungl. Maj:t gjort framställning i berörda syfte, och har Kungl. Maj:t därefter lämnat det af fullmäktige äskade medgifvandet i fråga om inlösen i landtränterierna och mottagande i uppbörden af räntekupongerna till samtliga de nu utelöpande svenska statslånen med undantag af 1908 års lån, med afseende hvarå någon dylik framställning ännu icke gjorts af fullmäktige.

Sedan landtränterierna numera indragits, hafva fullmäktige ansett förändrade anordningar böra vidtagas för att fortfarande bereda utom hufvudstaden bosatta innehafvare af svenska statsobligationer tillfälle att jämväl i sin hemort erhålla likvid för förfallna kuponger till nämnda obligationer. Då länsstyrelsernas kassarörelse hädanefter skall ombesörjas af riksbankens afdelningskontor, har det synts fullmäktige vara lämpligt att äfven bestyret med inlösningen i landsorten af riksgäldskontorets räntekuponger öfverflyttades på dessa afdelningskontor. I anledning häraf hafva fullmäktige till fullmäktige i riksbanken aflåtit skrifvelse med hemställan om medgifvande därtill, att räntekupongerna såväl till de nu utelöpande svenska statslånen som ock till de statslån, hvilka framdeles komme att af riksgäldskontoret emitteras, finge inlösas i riksbankens samtliga afdelningskontor; och hafva bankofullmäktige till svar härå den 1 innevarande april meddelat, att hinder icke mötte för den sålunda ifrågasatta anordningen och att föreskrifter därutinnan blifvit afdelningskontoren meddelade.

Hvad åter beträffar emottagandet i uppbörden af ifrågavarande räntekuponger, hvartill, såsom ofvan är nämndt, Kungl. Maj:ts tillstånd jämväl erhållits, torde det ytterst sällan om ens någonsin hafva inträffat, att någon skattskyldig person begagnat sig af rättigheten att vid kronans uppbörd aflämna förfallna räntekuponger i stället för kontanta penningar. Enligt hvad från statskontoret på därom gjord förfrågan meddelats, har det icke någon enda gång under det senaste årtiondet förekommit, att detta ämbetsverk fått från länsstyrelserna mottaga räntekuponger, som aflämnats i uppbörden.

På grund af det ofvan anförda synes det ej vara erforderligt att längre bibehålla omförmälda i 82 § af riksgäldskontorets reglemente införda stad-

gande; och få fullmäktige alltså hemställa, att samma stadgande må ur reglementet uteslutas.»

Hvad af fullmäktige sålunda anförts synes utskottet innefatta giltiga skäl för uteslutandet af ifrågavarande bestämmelse.

Den föreslagna § 139 är af samma innehåll som motsvarande paragraf i nu gällande reglemente.

Utskottet hemställer,

att det nu öfverlämnade förslaget till stadganden
må af Riksdagen godkännas.

Stockholm den 24 maj 1909.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.

2:o. Under innevarande riksdag på riksgäldskontoret anvisade utgifter.**§ 41.**

Riksdagen har år 1909 bemyndigat riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende ett lånebelopp för år 1909 af 4,000,000 kronor att, i mån af behof och sedan detta för hvarje gång blifvit af Kungl. Maj:t pröfvadt, af telegrafstyrelsen i riksgäldskontoret lyftas och jämte ränta, motsvarande den ränteutgift, som genom berörda belopps öfverlämnande till telegrafstyrelsen förorsakas riksgäldskontoret, inom tjugu år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar, i den mån telegrafverkets medel därtill lämna tillgång, dock så, att dylika afbetalningar böra en månad förut af telegrafstyrelsen för riksgäldskontoret tillkännagifvas.

§ 42.

1909 års Riksdag har

dels bemyndigat riksgäldskontoret att under åren 1910 och 1911 tillhandahålla statskontoret för utlämnande af lån från jordförmedlingsfonden så stort belopp, att detta tillsammans med hvad som under åren 1908 och 1909 af för dessa år anvisade medel blifvit för ändamålet till statskontoret öfverlämnadt uppgår till högst 2,000,000 kronor;

dels beslutat, att riksgäldskontoret skall af fondens medel erhålla godtgörelse för den ränteutgift, som genom ofvanberörda medels öfverlämnande till fonden för riksgäldskontoret förorsakas;

dels ock medgifvit, att till fonden inflytande kapitalbetalningar och räntor, i den mån de icke åtgå till ersättande af riksgäldskontorets ränteutgift, må intill utgången af år 1911 tilläggas fondens kapital.

§ 43.

1909 års Riksdag har bemyndigat riksgäldskontoret att under år 1910 i mån af behof tillhandahålla statskontoret medel att tillföras den under benämningen norrländska nyodlingsfonden inrättade fond för befräm-

jande af uppodling af jord i Dalarna och Norrland till så stort belopp, som finnes erforderligt för att tillsammans med till fonden inflytande annuiteter å utlämnade lån och andra fonden tillhöriga medel, tillgodose ett lånebehof af 300,000 kronor.

§ 44.

Till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade järnvägar har 1909 års Riksdag för år 1910 beviljat ett anslag å 4,000,000 kronor och däraf till utgående från riksgäldskontoret anvisat 3,500,000 kronor att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 45.

Till fullbordande af statsbanan från Morjärv öfver Storträsk till Lappträsk samt af landsvägen mellan Morjärv och Lappträsk har 1909 års Riksdag för år 1910 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 1,061,246 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 46.

Till fortsättning af statsbanan från Bastuträsk till Skellefteå och vidare till Kallholmsfjärden har 1909 års Riksdag för år 1910 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 1,000,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 47.

Till fortsättning af statsbanan från Östersund till Ströms vattudal (Ulriksfors) jämte bispår från Ulriksfors till Strömsund har 1909 års Riksdag för år 1910 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat 3,000,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 48.

Till fortsättning af statsbanan från Järna öfver Vagnhärad och Nyköping förbi Lunda till Norrköping har 1909 års Riksdag för år 1910 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 2,000,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 49.

För utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Tomteboda och Järfva järnvägsstationer samt anordnande af ny håll- och lastplats vid Hagalund, för förvärfvande af mark dels för utvidgning af berörda hållplats till fullständig station, dels för utbyggnad af Tomteboda rangerbangård och dels för anordnande i närheten af Hagalund af en driftbangård med verkstadsanläggningar äfvensom för utförande af en del af driftbangården har 1909 års Riksdag beviljat ett anslag af 2,150,000 kronor samt däraf för år 1910 till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 1,450,000 kronor att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 50.

1909 års Riksdag har för inköp af områden, som kunna erfordras för blifvande dubbelbananordningar å linjerna Falköping—Ranten—Olskroken samt Norrköping—Linköping, för år 1910 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 200,000 kronor att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 51.

1909 års Riksdag har för anläggning af en reparationsverkstad vid Notviken beviljat, utöfver redan tillgängliga medel, ett anslag af 500,000 kronor samt däraf för år 1910 till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 250,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 52

För utvidgning af inseglingstrännan till Trelleborgs hamn, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med af järnvägsstyrelsen uti skrifvelse till Kungl. Maj:t af den 7 januari 1909 angifven plan, har 1909 års Riksdag beviljat ett belopp af 130,000 kronor äfvensom bemyndigat riksgäldskontoret att redan under samma år tillhandahålla järnvägsstyrelsen nämnda belopp.

§ 53.

Under villkor *dels* att Göteborgs stad åtager sig att bekosta anläggning af farled i Göta älf nedanför Bohusbanans bro till sådant djup, att

fartyg med 4 meters djupgående obehindradt kunna vid lågvatten där framgå, dels ock att kommuner eller enskilda förbinda sig att bestrida kostnaderna för de åtgärder, som behöfva vidtagas för att fartyg med nämnda djupgående skola kunna ingå till och angöra hamnar vid Karlstad, Kristinehamn, Otterbäcken och Åmål, har 1909 års Riksdag för anläggning af en ny farled mellan Vänersborg och Göteborg, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med styrelsens för Trollhätte kanal- och vattenverk i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 19 mars 1909 omförmälda förslag, beviljat ett belopp af 22,800,000 kronor samt bemyndigat riksgäldskontoret att af dessa medel på rekvisition tillhandahålla Kungl. Maj:t under år 1909 1,000,000 kronor och under år 1910 3,000,000 kronor.

§ 54.

1909 års Riksdag har för år 1910 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 1,500,000 kronor att enligt de närmare föreskrifter, Kungl. Maj:t meddelar, användas för anläggning af ledningar, afsedda att distribuera elektrisk energi från statens kraftstationer vid Trollhättan, samt därmed sammanhängande arbeten.

§ 55.

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom framställda proposition har 1909 års Riksdag

1) medgifvit, att de i statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 26 mars 1909 omförmälda köp, hvarigenom förvärfvats dels $\frac{11}{64}$ mantal Starkekärr n:r 1 och $\frac{1}{8}$ mantal Gudmundstorp n:r 1 i Vassända-Naglums socken af Älfsborgs län, dels ett område om 4,39 hektar af de till Vänersborgs stads donationsjord hörande åkerlyckorna n:r 231 och 232, och dels ytterligare ett område af förenämnda åkerlyckor, betecknad med n:r 65—73, må för Kungl. Maj:ts och kronans räkning öfvertagas mot de vid inköpen betingade köpeskillingarna, sammanlagdt 50,300 kronor, och de verifierade kostnaderna för samma köp af statsmedel gäldas;

2) medgifvit, att inköp af fastigheter, som kunna erfordras för statens nuvarande eller blifvande anläggningar vid Trollhättan äfvensom i öfrigt för ändamålsenligt genomförande af de uppdrag, som lämnats eller komma att lämnas vattenfallsstyrelsen, må af Kungl. Maj:t beslutas till ett sammanlagdt belopp af högst 500,000 kronor; samt

3) bemyndigat riksgäldskontoret att på rekvisition, i mån af behof, tillhandahålla Kungl. Maj:t ej mindre de medel, som, på sätt i moment 1 omförmäles, erfordras till gäldande af likviden och kostnaderna för de i nämnda moment omförmälda fastighetsköp, än äfven under moment 2 omförmälda belopp af högst 500,000 kronor.

§ 56.

Riksdagen har år 1909 beslutat att för uppförande å viss för ändamålet upplåten tomtplats af nya byggnader för allmänna barnbördshuset i Stockholm äfvensom för anskaffande af nya inventarier för barnbördshuset ett belopp intill 574,860 kronor skall af riksgäldskontoret förskottsvis utbetalas, på sätt Kungl. Maj:t bestämmer, för att återgäldas i den mån den allmänna barnbördshuset tillhöriga fastigheten n:o 3 kvarteret Murmästaren i Stockholm varder försåld och köpeskilling därför inflyter.

§ 65.

Aflöningen för justitieombudsmannen samt den hos honom anställda kansli- och vaktbetjäningen bör af riksgäldskontoret utbetalas; skolande lönen för justitieombudsmannen under innevarande och nästkommande år utgå med 11,000 kronor årligen; hvaremot justitieombudsmannen, därest han förut innehar tjänst på rikets stat, är skyldig att den därmed förenade löneinkomst frånträda, så länge han uppbär justitieombudsmanslönen.

Utöfver den fastställda aflöningen äger den justitieombudsman, som hädanefter tillträder detta ämbete och dessförinnan icke är i hufvudstaden bosatt, att såsom flyttningshjälp uppbära från riksgäldskontoret 1,500 kronor.

För ofvan bemälda kansli- och vaktbetjäning utgår aflöningen under år 1909 med följande belopp, nämligen:

för sekreteraren med 4,500 kronor;

- » en kanslist, som tillika har skyldighet att ombesörja registratorsgöromålen, med 3,000 kronor; hvilka två löner dock kunna höjas efter fem år med 500 kronor och efter tio år med ytterligare 500 kronor;
- » en kanslist med 2,500 kronor, dock med rätt för justitieombudsmannen att, utan tillsättning af omförmälde kanslist, till befordrande af göromålens gång inom expeditionen, vikariatsersättning, renskrifning m. m. använda nämnda belopp, dock med skyldighet å hans sida att för medlens användning redovisa; samt

för en vaktmästare med 950 kronor, hvilket belopp dock efter fem års innehafvande af tjänsten kan höjas med 100 kronor.

För tiden från och med år 1910 är aflöningen för befattningshafvare vid justitieombudsmansexpeditionen fastställd till följande årliga belopp, nämligen:

för sekreteraren 6,000 kronor,

- › registratorn och kanslisten 4,000 kronor, hvilka två aflöningar kunna höjas efter fem års tjänstgöring med 500 kronor och efter tio års tjänstgöring med ytterligare 500 kronor, samt
- › vaktmästaren 1,100 kronor, hvilken aflöning kan efter fem års tjänstgöring höjas med 100 kronor.

Vidare har Riksdagen för tiden från och med år 1910 till utbetalning från riksgäldskontoret anvisat ett årligt anslag af 4,000 kronor att af justitieombudsmannen, emot behörig redogörelse, användas till befordrande af göromålens gång inom justitieombudsmansexpeditionen, vikariatsersättning, renskrifning m. m.

I öfrigt skola de för justitiekanslersexpeditionen gällande bestämmelser och villkor i tillämpliga delar, efter justitieombudsmannens bepröfvande, gälla äfven för justitieombudsmansexpeditionen; hvarjämte särskildt är stadgadt, att sekreteraren hos justitieombudsmannen bör utan särskild ersättning jämväl bestrida de göromål, som tillhöra sekreterarebefattningen hos tryckfrihetskommittén, samt att, därest sekreteraren förut innehar tjänst på rikets stat, samma villkor och förbehåll skola vid uppbärandet af ofvan berörda aflöning iakttagas, som äro stadgade i afseende på utbetalningen af justitieombudsmanslönen vid enahanda fall.

§ 66.

Riksdagen har medgifvit, att för år 1909 extra lönetillägg må till tjänstemän vid justitieombudsmansexpeditionen utgå efter samma grunder, som blifvit bestämda för beräkning af det extra lönetillägg, som af Riksdagen för nämnda år tillerkänts befattningshafvare vid statens ämbetsverk; skolande det extra lönetillägget till tjänstemän vid justitieombudsmansexpeditionen utbetalas af riksgäldskontoret.

§ 82.

Riksdagen har åren 1898, 1903 och 1908 bemyndigat riksgäldskontoret att, för beredande af den tillgång till riksgäldskontoret åliggande för-

sträckningar till odlingslånefonden, som kan erfordras utöfver hvad enligt särskilda beslut må blifva för sådant ändamål till riksgäldskontoret öfverlämnadt, i mån af behof försälja obligationer i svenskt mynt, uppsägbara från långifvarens sida, men ställda att återbetalas viss kortare tid efter af riksgäldskontoret verkställd uppsägning, med rätt tillika för fullmäktige att bestämma dessa obligationers valörer, räntefot och uppsägningstid.

Riksdagen har år 1907 bemyndigat riksgäldskontoret att medelst försäljning af statsobligationer bereda erforderlig tillgång för utbetalning af de medel, som för hvar och ett af åren 1907—1911 erfordras för att fonden för fiskerinäringens befrämjande skall kunna bestrida viss ränteutgift afvensom tillgodose ett årligt lånebehof af 750,000 kronor.

Riksdagen har år 1908 bemyndigat riksgäldskontoret att medelst försäljning af statsobligationer bereda erforderlig tillgång för utbetalning af
dels 2,750,000 kronor för anläggande af en kraftstation för tillgodogörande af den staten tillhöriga vattenkraften i Trollhätte strömmar m. m.,
dels 2,800,000 kronor till utbyggande af berörda kraftstation för viss högre leveransförmåga,

dels ock, för öfverlämnande till egnahemslånefonden, år 1908 högst 800,000 kronor samt hvar och ett af åren 1909—1913 de medel, som erfordras för att tillsammans med till fonden inflytande ränte- och kapitalinbetalningar å utlämnade lån samt andra fonden tillhöriga medel såväl bestrida fondens ränteutgift till riksgäldskontoret och, under år 1909, visst förvaltningsbidrag, som ock tillgodose ett årligt lånebehof af 5,000,000 kronor.

Riksdagen har år 1909 bemyndigat riksgäldskontoret att medelst försäljning af statsobligationer bereda erforderlig tillgång för utbetalning af
dels 4,000,000 kronor, lån till telegrafstyrelsen för fortsatt utveckling af statens telefonväsende,

dels 3,500,000 kronor till anskaffande af ny rörlig materiel vid statens redan trafikerade järnvägar,

dels 1,061,246 kronor till fullbordande af statsbanan Morjärv—Storträsk—Lappträsk och landsvägen mellan Morjärv och Lappträsk,

dels 1,000,000 kronor till fortsättning af statsbanan Bastuträsk—Skellefteå—Kallholmsfjärden,

dels 3,000,000 kronor till fortsättning af statsbanan Östersund—Strömsvattudal med bispår,

dels 2,000,000 kronor till fortsättning af statsbanan Järna—Nyköping—Norrköping,

dels 1,450,000 kronor för utläggning af ytterligare ett järnvägsspår mellan Tomtebodas och Järfvas järnvägsstationer m. m.,

dels 200,000 kronor för inköp af områden, som kunna erfordras för blifvande dubbelbananordningar å linjerna Falköping—Ranten—Olskroken och Norrköping—Linköping.

dels 250,000 kronor för anläggning af en reparationsverkstad vid Notviken,

dels 130,000 kronor för utvidgning af inseglingsrännan till Trelleborgs hamn,

dels under år 1909 1,000,000 kronor och under år 1910 3,000,000 kronor för anläggning af ny farled mellan Vänersborg och Göteborg,

dels 1,500,000 kronor för anläggning af ledningar, afsedda att distribuera elektrisk energi från statens kraftstationer vid Trollhättan, m. m.,

dels ej mindre de medel, som erfordras till gäldande af likviden, 50,300 kronor, samt kostnaderna för köp af vissa fastigheter i närheten af Trollhättan, än äfven ett belopp af högst 500,000 kronor för inköp af andra fastigheter, som kunna erfordras för statens nuvarande eller blifvande anläggningar vid Trollhättan m. m.,

dels 1,500,000 kronor, för år 1910 beviljade medel af 1906 års fond till låneunderstöd för enskilda järnvägsanläggningar,

dels ock de medel, som erfordras för att norrländska nyodlingsfonden skall kunna under år 1910 tillgodose ett lånebehof af 300,000 kronor.

För konvertering af äldre statslån, när omständigheterna därtill föranleda och sådant med fördel för staten kan ske, äga fullmäktige att, på sätt och till belopp fullmäktige finna lämpligt, dock ej utöfver hvad som till konvertering åtgår, försälja eller träffa aftal om blifvande försäljning af statsobligationer, förskrifna med lägre ränta än det statslån, som utgör föremål för konvertering.

För den händelse nya obligationer komma att af riksgäldskontoret utfärdas, skola fullmäktige underställa Kungl. Maj:ts fastställelse de beslut, som rörande sådan upplåning kunna komma att fattas, med anhållan, att Kungl. Maj:t täcktes å det nya lånet meddela sin garanti.

Om nya statsobligationer, i hvilka någon viss, ovillkorlig återbetalning medelst årlig amortering ej blifvit af staten utfäst, varda af fullmäktige i riksgäldskontoret utfärdade, skola fullmäktige snarast möjligt göra framställning om anvisande af de medel, hvilka böra årligen afsättas för skuldbeloppets amortering inom den tid, fullmäktige anse lämplig; sko-

lande dessa medel ingå till fonden för statsskuldens amortering för att användas på sätt beträffande denna fond är i reglementet särskildt stadgadt.

Dessutom böra fullmäktige — sedan Kungl. Maj:t bifallit Riksdagens begäran därom, att utlottningslistorna rörande de i svenskt mynt förskrifna statsobligationer må såsom bihang få medfölja svensk författningssamling — föranstalta, det nämnda listor hädanefter varda till vederbörande behörigen aflämnade, för att på nämnda sätt komma till allmänhetens kännedom.

§ 139.

Några tillförene meddelade och mot det nu utfärdade reglementet stridande stadganden angående riksgäldskontorets förvaltning och därmed gemenskap ägande ämnen få icke vidare åberopas och tillämpas.